

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka, v právní věci žalobce: **Q group s.r.o.**, se sídlem Olomouc, Riegrova 28, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Novákem, advokátem se sídlem Přerov, Čechova 2, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Praha 2, Štěpánská 15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2012, č. j. ČOI 15902/12/O100/3000/12/Be/Št, sp. zn. ČOI 61209/11/3000,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobce **j e p o v i n e n** nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 420 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podanou žalobou brojí proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2012, č. j. ČOI 15902/12/O100/3000/12/Be/Št, sp. zn. ČOI 61209/11/3000, kterým bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského, ze dne 19. 12. 2011, č. j. ČOI

113220/11/3000/R/N, sp. zn. 396/30/11. Žalobce se žalobou domáhá rovněž zrušení tohoto prvostupňového rozhodnutí.

I. Podstata věci

Česká obchodní inspekce, inspektorát Jihomoravský a Zlínský (dále jen „prvostupňový orgán“), shledala žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o pohonných hmotách“), kterého se žalobce dopustil tím, že na čerpací stanici Q group Břest, Hulínská 38, Břest, prodával pohonnou hmotu MOTOROVOU NAFTU tř. B, která dle laboratorních zkoušek provedených SGS Czech Republic, s.r.o., nevyhověla zvláštním právním předpisům.

Podle inspekční zprávy ze dne 31. 5. 2011, č. 1345/2011, vzorek č. 140/30/11 pohonné hmoty MOTOROVÁ NAFTA tř. B, odebraný dne 24. 5. 2011, nevyhověl limitním hodnotám příslušné ČSN EN 590-BS, a to v ukazateli hustota při 15°C, kdy zjištěná hodnota byla 854,3 kg/m³, zatímco příslušná hodnota specifikace při zahrnutí nejistoty měření dle ČSN EN ISO 4259 má činit minimálně 819 kg/m³ a maximálně 846 kg/m³ a dále v ukazateli MEMK zjištěná hodnota činila 13,2% V/V, zatímco příslušná hodnota specifikace při zahrnutí nejistoty měření dle ČSN EN ISO 4259 má činit maximálně 7,3 % V/V. Dále podle inspekční zprávy ze dne 8. 6. 2011, č. 1406/2011, vzorek č. 147/30/11 pohonné hmoty MOTOROVÁ NAFTA tř. B, odebraný dne 1. 6. 2011, nevyhověl limitním hodnotám příslušné ČSN EN 590-BS, a to v ukazateli MEMK zjištěná hodnota činila 9,7% V/V, zatímco příslušná hodnota specifikace při zahrnutí nejistoty měření dle ČSN EN ISO 4259 má činit maximálně 7,3 % V/V. Za výše specifikované jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 450.000 Kč.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal žalobcovy námitky ohledně nesprávně zjištěného skutkového stavu a existence liberačního důvodu důvodné, a proto je zamítl.

Tento závěr nyní žalobce napadá podanou žalobou.

II. Shrnutí žaloby

Žalobce namítá, že byl nedostatečně zjištěn skutkový stav věci. Ve své argumentaci poukazuje na to, že po sdělení výsledků laboratorních zkoušek odebraných vzorků provedených společností SGS Czech Republic, s.r.o. si totožný vzorek nechal ověřit rozbořem u akreditované laboratoře ČEPRO, a.s., avšak s diametrálně odlišným výsledkem. Žalobce namítá, že po provedení zkoušky kontravzorku akreditovanou celně technickou laboratoří byl jeho návrh na vypracování znaleckého posudku ze strany správního orgánu zamítnut. Žalobce nesouhlasí s postupem prvostupňového orgánu, který zajistil jen odborné stanovisko vedoucího

inspekčního orgánu SGS Czech Republic s.r.o. s odkazem na zásadu efektivnosti a hospodárnosti řízení. Takový postup shledává žalobce v rozporu s § 50 odst. 3 správního řádu. Žalobce mimo jiné považuje závěr prvostupňového orgánu ohledně toho, že nepředložil laboratoři ČEPRO, a.s. totožný vzorek, který byl zajištěn v době provedení kontroly, za pouhou spekulaci.

Žalobce má dále za to, že během řízení nebyly vyhodnoceny všechny objektivně zjiřitelné skutečnosti a dostupné vědomosti týkající se chování motorové nafty v čase, místě a klimatických podmínkách, s přihlédnutím k podmínkám pro odběr vzorků, jejich uskladnění a uchovávání, jakož i dodržení podmínek transportu. Žalobce tak dovozuje, že tyto skutečnosti mohly zásadním způsobem ovlivnit výsledky rozborů.

Žalobce rovněž namítá porušení zásady legitimního očekávání, neboť žalovaný v rámci své činnosti rozhodoval ve skutkově shodných věcech rozdílně. Žalobce v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2011 pod č. j. 33559/11/0100/2000/11/CHI/Št a dále na rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihočeského a Vysočiny, ze dne 24. 2. 2011 pod č. j. ČOI 19405/11/2000/Pr0081/PHM/Bö, kdy v obou případech byla účastníkům řízení za spáchání stejného správního deliktu uložena pokuta ve výši 70.000 Kč.

Žalobce má dále za to, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil otázku odpovědnosti za správní delikt ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, neboť v řízení prokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které je možné požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. Žalobce tak odmítá svoji odpovědnost za spáchání deliktu, jenž je mu kladen za vinu.

Žalobce namítá, že se jak prvostupňový orgán, tak žalovaný neřídil kritérii pro individualizaci pokuty, stanovenými v § 10 odst. 2 zákona o pohonných hmotách. Výši uložené pokuty shledává žalobce zcela neúměrnou a likvidační.

Z výše uvedených důvodů se žalobce domáhá zrušení jak napadeného, tak jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí. Žalobce dále navrhl, aby soud, pokud nevyhoví žalobě, od uloženého trestu upustil nebo jej snížil. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

Žalovaný předně odkázal na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žalovaný dále uvedl, že prvostupňový orgán zadal porovnání jednotlivých vzorků Ing. Třebickému, CSc., neboť jde o osobu povolanou k aplikaci ČSN EN 14078 z hlediska splnění požadavku na reprodukovatelnost zkoušky při srovnání s výsledkem jiné zkušebny, přičemž toto hodnocení spadá do režimu § 4 odst. 7 vyhlášky č. 133/2010 Sb., o požadavcích na pohonné hmoty, o způsobu sledování

a monitorování složení a jakosti pohonných hmot a o jejich evidenci (dále jen „vyhláška č. 133/2010 Sb.“).

Žalovaný odmítl, že při odběru vzorků došlo k nevyhovující manipulaci s pohonnými hmotami, která mohla ovlivnit výsledky hodnot odebíraných vzorků, a odkázal v této souvislosti na příslušnou českou technickou normu ČSN EN 14275, která upravuje postup vzorkování z výdejních pistolí čerpacích stanic, včetně požadavků na nádoby, uzávěry nádob a chlazení vzorků, podle které inspektoři postupovali. U nafty vzhledem k její nižší těkavosti není nutné ochladit vzorek na 15°C, v laboratoři dojde k jejímu ochlazení na tuto teplotu, při níž je kontrolováno splnění požadavku na hustotu.

Žalovaný nesouhlasil s tím, že by došlo k porušení zásady legitimního očekávání, neboť v praxi žalovaného jsou ukládány běžně pokuty v řádu desetitisíců a statisíců korun českých. V případech, na které žalobce odkázal, se jednalo o méně závažné delikty, spočívající v tom, že byl snížen bod vzplanutí nafty, kdy jde zpravidla o málo závažné případy provozní nekázně při distribuci produktu.

K nepřiměřenosti výše ukládané pokuty žalovaný uvádí, že žalobce během správního řízení nenamítal, že by výše ukládané pokuty mohla mít pro něj likvidační následky, a poukazuje na to, že pokuta ve výši 450.000 Kč není v případě postihu prodeje nejakostních paliv natolik vysoká, aby tato sankce skutečně mohla mít pro žalobce tvrzené důsledky.

Proto žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno v rámci žalobních bodů, jak je uplatnil žalobce v podané žalobě dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného postupem podle § 75 odst. 1 s.ř.s.

Žalobce v podané žalobě předně namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu. Tento svůj závěr opíral o to, že prvostupňový správní orgán nezajistil vypracování znaleckého posudku i přes odlišné výsledky zkoušek a spokojil se pouze s odborným stanoviskem Ing. Třebického, CSc.

Ze správního spisu vyplynuly pro posouzení důvodnosti této námítky následující podstatné skutečnosti. Vzorky odebrané inspektory ČOI byly analyzovány zkušební laboratoří SGS Czech republic, s.r.o. (dále jen „laboratoř SGS“), akreditovanou Českým institutem pro akreditaci o.p.s. podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 s neodpovídajícím výsledkem v hodnotách hustoty a obsahu methylesterů mastných kyselin. Žalobce nechal provést zkoušku referenčního vzorku, odebraného ČOI dne 24. 5. 2011, vzorek č. 140/30/11 ve zkušební laboratoři ČEPRO, a.s. (dále jen „laboratoř ČEPRO“), akreditované Českým institutem pro akreditaci o.p.s. podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 s tím výsledkem, že odebraný vzorek vyhovuje požadavkům na hustotu i obsah methylesterů mastných kyselin. Prvostupňový orgán na základě protokolu o zkoušce ze dne 10. 8. 2001, č. 9110052 laboratoře ČEPRO, dospěl k závěru o nutnosti doplnění dokazování laboratorním rozbořem referenčního vzorku motorové nafty B č. 140/30/11 odebraného dne 24. 5. 2011, u akreditované celně technické laboratoře Generálního ředitelství cel (dále jen „laboratoř CTL“) a dále si vyžádal u laboratoře ČEPRO veškerou dokumentaci k provedené zkoušce a pořídil fotografie nádob, které obsahovaly analyzované vzorky. Dle zápisu o předání kontravzorku ze dne 14. 9. 2011 laboratoři CTL byl závitový uzávěr zapečetěn červenou samolepící páskou, označenou nápisem ČR – Česká obchodní inspekce – ČSN EN 14275. Dle protokolu o zkoušce ze dne 26. 9. 2011, zn. 28464/2011-900000-020, byl obal vzorku beze stop poškození či nepovolené manipulace a vzorek nesplnil normu ČSN EN 590 pro motorovou naftu v parametru hustota při 15 °C a parametru obsahu methylesterů mastných kyselin. Výsledek zkoušek v parametru hustota při 15 °C laboratoří SGS a CTL byl shodný, výsledek v parametru obsahu methylesterů mastných kyselin se lišil. Důvod odlišnosti vysvětlil Ing. Třebický, CSc., vedoucí inspekčního orgánu, v odborném stanovisku ze dne 9. 11. 2011 tím, že oba výsledky se pohybují v intervalu tzv. reprodukovatelnosti zkoušky, což je akceptovatelný rozdíl mezi výsledky dvou různých laboratoří při zkoušce identického vzorku.

Podle § 4 odst. 7 vyhlášky č. 133/2010 Sb., jsou zkušební analýzy odebraných vzorků pohonných hmot a jejich vyhodnocení prováděny akreditovanou osobou. Vyhodnocení analýz může být na žádost inspekce doplněno akreditovanou osobou o posouzení závažnosti nedostatků zjištěných u jednotlivých jakostních parametrů odebraných vzorků pohonných hmot s ohledem na jejich negativní dopad na provoz motoru, bezpečnost nebo na životní prostředí.

Podle § 3 správního řádu, nevyplyvá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.

V daném případě není sporu o to, že zkoušky byly provedeny třemi laboratořemi, z nichž každá splňovala požadavek na příslušnou akreditaci, a že zkušební protokoly těchto laboratoří jsou také součástí správního spisu. Není také sporu o závažnosti zjištěných nedostatků jakostních parametrů.

Sporu je mezi účastníky o to, zda skutečnost, uváděná žalobcem ve správním řízení (výsledek zkoušky provedené laboratoří ČEPRO), zpochybnil skutkový stav zjištěný prvostupňovým orgánem, resp. zpochybnil výsledky zkoušek odebraných vzorků nafty provedených laboratoří SGS a CTL.

Zdejší soud k tomu uvádí, že i v oblasti hodnocení důkazů, jakými jsou zprávy o výsledku zkoušek vydané akreditovanými laboratořemi a znalecké posudky či zprávy odborných pracovišť předložené kontrolovanými osobami, platí zásada volného hodnocení důkazů, kdy žádný z těchto důkazů není dopředu nadán větší důkazní silou a jejich správnost a věrohodnost je nutno ve správním řízení pečlivě hodnotit. Je tedy možné, že některý z důkazů předložený účastníkem řízení bude takové důkazní hodnoty, že zpochybní výsledek zkoušky akreditované laboratoře. Součástí hodnocení všech těchto důkazů je však nejprve posouzení toho, k jakému vzorku zboží se důkazní prostředky vztahují. Vzorek testovaný jinou laboratoří musí být se vzorkem odebraným inspekčním orgánem identický v tom smyslu, že musí pocházet ze stejné výrobní šarže a musí být zajištěna nemožnost manipulace a poškození vzorku. Důkazní břemeno prokázání, že se jedná o takový vzorek, nese účastník řízení, který dal předmětný vzorek analyzovat, a výsledek této zkoušky jako důkazní prostředek předložil. Legitimní očekávání na vypracování revizního znaleckého posudku by bylo možno dovodit pouze v případě, pokud by se lišily výsledky zkoušek vzorků odebraných ze stejné šarže za splnění podmínky řádného nakládání se vzorky a pokud by nedošlo ke zpochybnění postupů některé laboratoře (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 Afs 33/2011-143, dostupný na www.nssoud.cz).

Zkouškami provedenými laboratoří SGS a CTL byly v odebraných vzorcích zjištěny nepřipustné hodnoty. Prvostupňový orgán na základě odborného stanoviska Ing. Třebického, CSc. neshledal, že tyto zkoušky (s povolenými odchylkami) by nemohly být užity jako důkaz (podrobněji viz strana 6 napadeného rozhodnutí). Také není důvodné a nijak prokázané tvrzení žalobce, že by inspektoři ČOI s odebranými vzorky s ohledem na vlastnosti nafty zacházeli nesprávně či by s nimi jakkoliv manipulovali. V průběhu řízení nevznikly žádné pochybnosti o tom, že laboratoří SGS a CTL byly vzorky doručeny zabalené a bez porušeného zapečetění, provedeného postupem popsáním v protokolu o odběru vzorku. Soud proto v podrobnostech dále odkazuje na stranu 8 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný k tomuto tvrzení žalobce argumentuje.

Za tohoto skutkového stavu se soud zcela ztotožňuje se závěrem prvostupňového orgánu, který potvrdil i žalovaný v napadeném rozhodnutí, že provedení znaleckého posudku v daném případě by nepřispělo k dalšímu objasnění věci. Tento závěr nemůže změnit ani žalobcem předložený protokol o zkoušce provedené laboratoří ČEPRO, u něhož prvostupňový správní orgán vyjádřil pochybnosti o shodnosti vzorku. Z protokolu o zkoušce a ani souvisejících dokumentů, které jsou součástí správního spisu, není seznatelné, v jaké podobě byl vzorek doručen do laboratoře, chybí protokol o převzetí vzorku, popis obalu a zapečetění, případně

fotodokumentace vzorku a detailu zapečetění před provedením zkoušky. Bez prokázání identity a zapečetění testovaného vzorku až do okamžiku, kdy ho převzala laboratoř ČEPRO, nic nenasvědčuje zpochybnění závěrů laboratoře SGS a CTL. Skutkový stav tak byl dostatečně zjištěn, neboť obě akreditované laboratoře – laboratoř SGS a CTL dospěly ke stejným závěrům a rozdíly v jejich výsledcích nepřekročily normově stanovenou odchylku.

Žalobce dále namítal, že vynaložil veškeré úsilí, které je možno po něm požadovat, aby porušení povinnosti zabránil ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Toto úsilí spatřoval v pravidelném odběru nafty od jediného dodavatele.

Podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 tohoto zákona.

Dále podle § 3 odst. 1 tohoto zákona pohonné hmoty lze prodávat nebo vydávat, pouze pokud splňují požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami.

Odpovědnost za správní delikt podle § 9 odst. 1 písm. b) tohoto zákona je odpovědností objektivní, která spočívá v nabízení pohonných hmot, jež nesplňují požadavky stanovené zvláštními předpisy nebo jsou v rozporu s normovými hodnotami. Nejedná se však o odpovědnost absolutní, neboť zákon o pohonných hmotách obsahuje speciální liberační důvod, kterým se lze této odpovědnosti zprostit.

Podle § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.

Existenci tohoto liberačního důvodu musí prokázat žalobce, neboť jeho odpovědnost se v případě zjištění porušení § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách předpokládá. Žalobce namítal, že pohonné hmoty přebíral od stejného zdroje a spoléhal se na jejich kvalitu. Ve své argumentaci rovněž odkazoval na předchozí kontroly prvostupňového orgánu, kde tyto pohonné hmoty byly shledány vyhovujícími. Žalobce tak pouze tvrdí, že daný stav nezavinil. Toto jednání však nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, jež by odůvodňovalo zproštění jeho odpovědnosti. Zákon stanoví, že se musí jednat o veškeré úsilí. K takovému mimořádnému případu (skutečně aktivní činnosti žalobce, jež by daný stav odvrátila) však v daném případě nedošlo, neboť žalobce žádné speciální úsilí, na základě něhož by se dalo uvažovat o zproštění jeho odpovědnosti, nevynaložil, resp. podle soudu jeho vynaložení nedokládá a ani jím neargumentuje. Navrhoval-li pak žalobce při jednání provedení důkazu odborným stanoviskem, které nechá vypracovat, a které se má vyjádřit ke změnám vlastností

nafty u dna nádrže, pokud je v nádrži pouze malé množství nafty, soud dospěl k závěru, že provedení takového důkazu je pro posouzení věci nadbytečným. Žalobce v žalobě jednak netvrdil, že by se při odběru vzorků v nádrži nacházelo malé množství nafty („u dna“), nijak nezpochybňoval zjištění prvostupňového orgánu ohledně množství prodávané nafty ve výši 27 530 litrů, a nadto by tato analýza neměla vliv na skutková zjištění prvostupňového orgánu, tedy že odebraná nafta neodpovídala jakostním požadavkům zvláštních právních předpisů.

Poukazoval-li žalobce na nepřiměřenost výše uložené pokuty, zdejší soud předesílá, že pokud jde o samotnou výši pokuty, jež byla žalobci za jeho jednání uložena, ta byla výsledkem správního uvážení prvostupňového orgánu, resp. žalovaného. Je-li výše pokuty stanovena na základě zákonem uložené diskrece správního orgánu, je povinností správního orgánu zabývat se všemi zákonnými hledisky, která jsou pro posouzení konkrétní výše pokuty nezbytná a zohlednit všechny skutečnosti, jež mohou mít na konkrétní výši pokuty vliv. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 4 As 51/2007, *www.nssoud.cz: „...řádne odůvodnění ukládané sankce v případě správního trestání je základním předpokladem pro přezkoumatelnost úvahy, kterou byl správní orgán při svém rozhodování veden. Zohledněním všech hledisek, jež lze v konkrétní věci považovat za relevantní, pak určuje míru zákonnosti stanoveného postihu. (...) Jednotlivé logické kroky, které vedly správní orgán ke stanovení konkrétní výše pokuty, je přitom třeba formulovat precizně a jednoznačně, aby odůvodnění stanovené výše pokuty bylo přezkoumatelné...“*. Výše pokuty pak musí odpovídat správním orgánem zvažovaným zákonným kritériím a podmínce přiměřenosti.

Podle § 10 odst. 2 zákona o pohonných hmotách se při určení výměry pokuty právnické osobě přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům.

Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ztotožnil s odůvodněním výše ukládané pokuty vyměřené prvostupňovým orgánem a neshledal důvod k jejímu snížení (strana 9 napadeného rozhodnutí).

Z rozhodnutí prvního stupně vyplynulo, že především byla k tíži žalobce hodnocena hrubá odchylka navýšeného podílu methylesterů mastných kyselin vzhledem k hornímu limitu stanovenému ČSN EN 590-BS, tj. odchylka nejzávažnějšího charakteru, obvykle spojená s podezřením na neoprávněnou manipulaci s palivem, která je spojena se zvýšením spotřeby paliva a snížením výkonu motoru. Dále bylo vzato v neprospěch žalobce i množství nevyhovujícího paliva (27 530 litrů), neboť se tím pádem týká většího množství spotřebitelů, doba protiprávního jednání a okolnost, že se žalobce tohoto deliktu dopustil opakovaně. Naopak ve prospěch žalobce prvostupňový orgán vyhodnotil, že druhý odebraný vzorek PHM – SUPER BA-95 ze dne 24. 5. 2011 splňoval jakostní požadavky. Prvostupňový správní orgán se tak zabýval všemi explicitně zákonem vymezenými kritérii; přihlédnuto bylo ke skutečnostem svědčícím jak ve prospěch žalobce, tak v

jeho neprospěch. Na základě této úvahy byla žalobci za uvedené jednání uložena pokuta ve výši 450.000 Kč, kterou ve vztahu k podmínce přiměřenosti prvostupňový orgán odůvodnil tak, že se jedná o pokutu stanovenou při spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí (až do 5.000.000 Kč), avšak v takové výši, aby byla znatelná v majetkové sféře účastníka řízení a tím plnila preventivní, výchovnou i represivní funkci. Podle krajského soudu je výše pokuty vysoká, přísná, avšak nikoliv nepřiměřená. Výše pokuty odpovídá závažnosti správního deliktu, zejména s ohledem na důsledky protiprávního jednání na spotřebitele. Její výše pak byla v odůvodnění rozhodnutí prvostupňového orgánu dostatečně odůvodněna ve vztahu k zákonným kritériím.

Žalobce v této souvislosti namítal, že pokuta uložená ve výši 450.000 Kč má likvidační dopad na jeho podnikatelskou činnost.

Otázka likvidačního účinku pokuty byla podrobně argumentována v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, sp. zn. 1 As 9/2008, publ. pod č. 2092/2010 Sb. NSS a dostupného na www.nssoud.cz. Likvidační charakter pokuty definoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v citovaném usnesení jako „...sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobila mu sama o sobě přivodit platební neschnout či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží...“.

Rozšířený senát však dále zdůraznil, že „...[t]o samozřejmě neznamena, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoli ze své účinnosti. Naopak, jak již připomněl předkládající senát, aby pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu. Ta v sobě vždy zahrnuje jak typovou závažnost, kterou zákonodárce vyjádřil již rozpětím zákonné sazby pro uložení pokuty, tak individuální závažnost protiprávního jednání v konkrétním případě...[tam], kde zákon s poměry pachatele jako se zvláštním hlediskem pro určení výše pokuty nepočítá, měla by informace o majetkové situaci pachatele působit jako „záchranná brzda“, tedy zmíněný korektiv, který vstupuje do hry spíše výjimečně, a to až ve chvíli, kdy hrozí natolik vysoká pokuta, že by mohla mít pro pachatele správního deliktu z ústavního hlediska nepřijatelný likvidační charakter...“.

K postupu správních orgánů při zjišťování majetkové situace sankcionovaného subjektu rozšířený senát uvedl, že „...[s]právní orgán se tedy nebude muset při ukládání pokuty za jiné správní delikty, u nichž zákon neupravuje zvláštní kritérium v podobě osobních a majetkových poměrů pachatele, zabývat podrobným zjišťováním

těchto poměrů tam, kde bude s ohledem na výši do úvahy přicházející pokuty a na základní poznatky o osobě pachatele, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení, zřejmé, že nehrozí existenční ohrožení pachatele či jeho podnikání. Naopak tam, kde si závažnost spáchaného deliktu či další relevantní okolnosti vyžadají v rámci rozmezí, které zákon pro daný delikt předpokládá, takovou intenzitu sankce, že nebude možné riziko likvidačního působení pokuty na osobu pachatele bez dalšího vyloučit, bude nutné, aby se správní orgán zjišťováním osobních a majetkových poměrů pachatele důkladněji zabýval a přihlédl k nim do té míry, aby výsledná pokuta byla sice citelným zásahem do jeho majetkové sféry, nikoli však zásahem vzhledem ke svému účelu nepřiměřeným, který má likvidační účinky. Správní orgán by měl přitom hodnotit osobní a majetkové poměry pachatele správního deliktu ke dni svého rozhodování, nikoliv k okamžiku spáchání deliktu...pravomoci správního orgánu ke zjišťování osobních a majetkových poměrů účastníka řízení o jiném správním deliktu jsou do určité míry omezené, byť se v obecné rovině podstatně neliší od pravomocí správního orgánu v řízení o přestupku a s výjimkou možnosti prolomení bankovního tajemství (viz § 8 trestního řádu) ani od pravomocí soudu v řízení trestním. Je tudíž třeba na jedné straně vycházet z toho, že povinnost správního orgánu zjistit veškeré rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, jemuž má být z moci úřední uložena povinnost (§ 50 odst. 3 správního řádu), se vztahuje i na zjišťování osobních a majetkových poměrů účastníka řízení, je-li to nezbytné pro stanovení výše pokuty za jiný správní delikt. Na straně druhé ovšem nelze opominout ani důkazní břemeno účastníka řízení, které i v řízení o jiném správním deliktu nese, pokud jde o prokázání jeho vlastních tvrzení (§ 52 správního řádu)...[b]ude tedy záležet především na účastníku řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky, tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu, aby ověřil jejich pravdivost např. tím, že zbaví pro tento účel výše zmíněné orgány veřejné moci mlčenlivosti. Pokud tak účastník řízení neučiní a naopak odmítne poskytnout správnímu orgánu v tomto ohledu dostatečnou součinnost, bude správní orgán oprávněn vyjít pouze z údajů, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení a které si správní orgán může zjistit bez součinnosti s účastníkem řízení (vedle katastru nemovitostí např. z obchodního rejstříku, pokud jde o subjekty v něm zapsané, nebo z výpovědí svědků znalých osobních a majetkových poměrů účastníka řízení). Nepovede-li tento postup k přesnému výsledku, může si správní orgán takto učinit také jen základní představu o příjmech a majetku účastníka řízení, a to i na základě odhadu, tedy do určité míry obdobně, jako postupuje trestní soud podle výše zmíněného ustanovení § 68 odst. 4 trestního zákoníku...“.

Při posouzení důvodnosti této žalobní námitky vycházel soud z výše citovaných judikatorních závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu a přezkoumal odůvodnění výše pokuty a její přiměřenosti s ohledem na skutkové důvody, z nichž prvostupňový orgán vycházel při stanovení výše sankce. Ve vztahu k likvidačnímu účinku sankce má soud za to, že je nutno posoudit, zda v dané věci vyvstaly v průběhu správního řízení (v roce 2011) a v době rozhodování prvostupňového orgánu takové

skutečnosti, které by vzbuzovaly pochybnost o schopnosti žalobce uhradit pokutu bez likvidačního dopadu na jeho podnikání, jejíž výši 450.000 Kč, v rámci individualizace konkrétní výše sankce, odůvodnil prvostupňový orgán i požadavkem citelnosti v majetkové sféře žalobce (jak bylo reprodukováno výše ve vztahu k odůvodnění pokuty).

Pokud totiž takové okolnosti vyvstanou, nastoupí podle soudu povinnost správního orgánu zohlednit majetkové poměry sankcionovaného subjektu na základě ústavně-právního korektivu vyplývajícího z čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, č. 36/2004 Sb.n.u.ÚS, dostupný na <http://nalususoud.cz>). V intencích závěrů citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vychází správní orgán při zjišťování majetkových poměrů primárně z údajů doložených explicitně samotným účastníkem řízení, případně ze skutečností, které v průběhu správního řízení ve vztahu k majetkové situaci účastníka řízení vyjdou najevo. Není-li možné tímto způsobem získat informace o majetkových poměrech, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem. Výhodiskem pro takový odhad jsou zejména informace z veřejně dostupných rejstříků (obchodního či insolvenčního rejstříku).

Soud podotýká, že žalobce, který je podnikající právnickou osobou, zmínil likvidační účinek pokuty až v žalobě. Správním spisem neprochází žádná písemnost, z níž by jakkoliv vyplynulo, že žalobce v průběhu kontroly a správního řízení tvrdil a prokazoval neutěšenou finanční situaci takového charakteru, že by zaplacení částky 450.000 Kč zcela znemožnilo jeho další podnikatelskou činnost. Žalobce nadto ani v žalobě nic konkrétního v tomto směru neuvádí. Dalšími podklady, na základě kterých mohl prvostupňový orgán naznat indicie hrozícího likvidačního dopadu, mohly být právě informace z veřejně dostupných rejstříků.

Z veřejně dostupných údajů v obchodním rejstříku soud zjistil, že žalobce do něj nedoložil účetní závěrku za rok 2011 (sankce byla uložena v roce 2011). Z údajů ohledně předchozích let a následujících let, a dokladů, doložených soudem k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě (kopie daňových přiznání, kopie rozvahy ke dni 30. 6. 2012 a kopie výkazu zisku a ztráty ke dni 30. 6. 2012) nic, co by nasvědčovalo likvidačnímu účinku částky 450.000 Kč, nevyplývá. Pouhý záporný hospodářský výsledek a daňová ztráta nemohou být samy o sobě indikátorem likvidačního dopadu pokuty, pokud žalobce několik let podniká, je schopen splácet bankovní úvěr, má obchodní majetek, není v platební neschopnosti atd., což jsou dle soudu právě ty indikátory, které by mohly nasvědčovat možnému likvidačnímu dopadu sankce.

V této souvislosti soud nad rámec posouzení důvodnosti žaloby poznamenává, že další otázkou, která ve vztahu k citovaným závěrům rozšířeného senátu vyvstává, je, zda i v případě neutěšené finanční situace obchodní společnosti, je či není legitimní a neodporující závěrům výše citovaného nálezu Ústavního soudu, posuzovat při hodnocení likvidačního dopadu sankce i majetkové poměry společníka sankcionované

společnosti, který v době uložení pokuty disponuje nepoměrně větším majetkem, než je výše pokuty a do úvahy připadá půjčka společníka.

Nevyvstala-li v průběhu kontroly a správního řízení žádná skutečnost, z níž by vyplýval možný likvidační dopad pokuty na podnikání žalobce, není podle soudu správní orgán povinen v odůvodnění výše pokuty zvlášť takový závěr uvádět, včetně podrobné argumentace skutkových důvodů, proč v daném případě nemá výše pokuty likvidační dopad. Ostatně k aktivaci ústavního imperativu zohlednění majetkových poměrů dojde právě tehdy, vyvstanou-li takové skutkové okolnosti, které by mohly nasvědčovat tomu, že by pokuta od určité výše mohla být likvidační; poté je naopak povinností správního orgánu v odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k výši pokuty tuto otázku argumentačně vypořádat.

Výše pokuty v nyní posuzované věci tak ve vztahu k zákonným kritériím i požadavku přiměřenosti ob stojí a odpovídá všem zjištěným skutkovým okolnostem.

Poukazoval-li pak žalobce na to, že v obdobných případech Česká obchodní inspekce uložila pokuty ve výši 70.000 Kč, toto své tvrzení ani při jednání u soudu neprokázal. Rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Jihočeského a Vysočiny ze dne 24. 2. 2011, č. j. ČOI 19405/11/2000/PR0081/PHM/Bö, které bylo potvrzeno rozhodnutím Ústředního inspektorátu České obchodní inspekce ze dne 12. 5. 2011, č. j. 33559/11/0100/2000/11/CH1/Št bylo sankcionováno porušení jiných jakostních parametrů pohonných hmot, než v případě žalobce, a to bodu vzplanutí motorové nafty. Žalobce sice při jednání soudu uváděl, že v tomto případě jde o správní delikt stejného stupně nebezpečnosti pro spotřebitele, jako v nyní projednávané věci, své tvrzení však nijak nekonkretizoval a nedoložil. V odůvodnění rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihočeského a Vysočiny ze dne 24. 2. 2011, č. j. ČOI 19405/11/2000/PR0081/PHM/Bö, se v této souvislosti podává, že v důsledku snížení bodu vzplanutí nedochází k výrazným změnám chování paliva při spalování motoru. Námitka porušení zásady legitimního očekávání shodného posuzování obdobných případů tak není důvodná.

Soud tedy dospěl k závěru, že v žádném ze žalobních bodů není žaloba důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Soud dále neshledal důvody pro upuštění od pokuty či pro její snížení v mezích zákonem dovolených. Podle § 78 odst. 2 s.ř.s. je důvodem pro moderaci sankce soudem pouze její zjevně nepřiměřená výše.

V daném případě však výše pokuty odpovídala závažnosti správního deliktu i zásadě přiměřenosti, jak bylo podrobně soudem argumentováno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36, publ. pod č. 2671/2012 Sb. NSS a na www.nssoud.cz). Podmínky pro užití diskrečního oprávnění soudu k moderaci pokuty tak nebyly naplněny.

VI. Náklady řízení

O nákladech řízení účastníků zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšným byl žalovaný, tomu podle obsahu soudního spisu vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v podobě výdajů na cestovné autobusem z Prahy do Brna a zpět, a to ve výši 420 Kč. Proto soud rozhodl, že žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 420 Kč. K zaplacení stanovil neúspěšnému žalobci přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. ledna 2014

JUDr. David Raus, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová